

EL LLENGUATGE

Mots distributius

En una lectura poc atenta, una oració com *Qui treballa a sou d'un altre, qui treballa pel seu compte*, pot aparèixer a algú com a incompleta, trobant-hi a faltar allò que hom creia que s'anava a afirmar dels subjectes expressats per mitjà de cada un d'aquests dos grups de mots. Dit altrament, hom podria pensar que es troba davant dues oracions relatives substantives, que representen uns subjectes gramaticals als quals manca el predicat. Però en realitat no és pas així: l'oració indicada és una frase distributiva, equivalent a *N'hi ha que treballen a sou d'un altre, n'hi ha que treballen pel seu compte*. Ben diferent fóra que ens limitéssim a dir *Qui treballa a sou d'un altre*, que és, efectivament, una oració incompleta.

Les oracions distributives se solen construir amb els termes correlatius *qui... qui*, com hem vist en l'exemple indicat. Aquests termes formen, de fet, una locució, que segons el Diccionari Fabra equival a els uns... els altres. Vet aquí, doncs, uns altres termes que poden ésser usats amb el mateix valor distributiu: *Els uns treballen a sou d'un altre, els altres treballen pel seu compte*. Però l'ús de *qui... qui* presenta l'indubtable avantatge que permet construccions amb una multiplicitat indefinida d'elements: *Qui pescava truites, qui llegia sota un pi, qui jeia a l'herba del prat, qui...* En canvi, la locució *els uns... els altres* (o *l'un... l'altre*), bé que es podria també ampliar amb d'altres termes, com és ara *els de més enllà o uns tercers*, coneix, necessàriament, uns límits més reduïts.

Normalment, les oracions distributives s'inserixen en contextos o períodes més amplis, en els quals s'ha afirmat prèviament l'existència global de tots aquells entre els quals distribueixen determinades accions o qualitats. Si no, se sol fer precedir el primer terme distributiu (o tots ells) per la forma impersonal del verb *haver*: *Hi ha qui es dedica a la poesia, qui a la novel·la, qui al teatre; Hi ha qui diu que sí, hi ha qui diu que no*. Si aquestes construccions es redueixen a un sol element —cas en què, naturalment, ja no es poden considerar distributives— la presència del verb *haver* (és a dir, *haver-hi*) és imprescindible: *Hi ha qui es passa tot el dia esperant una trucada*. En aquests casos, amb el mateix valor, pot usar-se també el relatiu *que*, el qual exigeix, aleshores, la intervenció del partiu *un* i el verb en plural: *N'hi ha que no ho volen entendre*.